

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СХІДНИХ МОВ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н.КАРАЗИНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА СХІДНИХ МОВ
ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ

«ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ»

Тези доповідей

Всеукраїнської науково-практичної конференції

29-30 березня 2018 року

Харків – 2018

поверхневими і не зможуть переформатувати весь ринок праці. Тобто корінних змін у системі ринку праці проведено не було, що ставить під сумнів можливі успіхи в проведенні реформи. Про це свідчить сам факт втілення концепції «згори», а не суспільством, яке не встигає змінюватися під вимоги глобалізації. Також про неготовність суспільства свідчить сильна віра в «кокого», де «навчання протягом життя» не є внеском в економічне майбутнє та не вважається важливим. Проте відбуваються суттєві зрушення в даній ситуації: робота за контрактом охоплює все більшу кількість працездатного населення, яка в майбутньому може стимулювати «livelong learning», що, в свою чергу, забезпечить гнучкість та швидку пристосовуваність до нових умов і запитів ринку праці.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Белов А.В., Золотов А.В. Экономические аспекты деятельности университетов в Японии // Вопросы образования. 2014. № 3. С. 30-53.
2. Okamoto K. Education of the Rising Sun 21: An Introduction to Education in Japan. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED459513.pdf> (дата звернення: 13.02.2018).
3. The Times Higher Education. URL: <https://www.timeshighereducation.com/> (дата звернення: 12.02.2018).

ЖІНОЦТВО ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ: РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ «СУСПІЛЬСТВА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ» (XX – ПОЧАТОК XXI СТ.)

Фатєєва Ганна Олександрівна, студентка 4 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: к.і.н., доц. Ямпольська Л.М.

Проблема гендерної нерівності в ісламських суспільствах із чітко вираженими маскулініними характеристиками і доволі специфічним становищем жіноцтва завжди привертала увагу багатьох дослідників історії повсякденності, гендерної історії й визначалася суспільною та науковою актуальністю.

Як відомо, ще в період існування Османської імперії жінка вважалася невилною людиною, по суті домашньою рабинею. Спочатку її права обмежували батьки, які вирішували, з ким донька візьме шлюб. Під час перебування у шлюбних відносинах чоловік тримав дружину під своєю владою, у покорі до родичів чоловічої статі і жінок, більш поважних за віком. Жінки не мали політичних прав, а лише виконували роль матері і берегині сімейного вогнища. У винятковому становищі знаходилися султанші (період «жіночого султанату» в історії Османської імперії (1550–1656), які дійсно могли тримати владу в своїх руках.

Метою даної доповіді є виявлення основних тенденцій побудови «суспільства рівних можливостей» у Турецькій Республіці в XX – на початку XXI ст.

Докорінні зміни у становищі представниць прекрасної статі відбулися лише з приходом до влади Мустафи Кемалю (Ататюрка) і встановлення Турецької Республіки (1923). Саме М. Кемаль проголосив рівність прав жінок і чоловіків, за винятком несення державної служби [3, с. 147]. У середині 1920-х рр. було прийнято новий цивільний кодекс, який забороняв полігамію, було узаконено порядок шлюбно-розлучного процесу.

Слід зауважити, що саме завдяки впливу М. Кемалю жінки були допущені до навчання на комерційні факультети вищих навчальних закладів ще в часи Першої світової війни. А в 1920-х рр. вони з'явилися і в аудиторіях гуманітарного факультету Стамбульського університету [2, с. 186]. Також жінкам надавалося виборче право, проводилася ліквідація неписьменності.

Аналізуючи реалії другої половини XX ст. і сучасного періоду, слід зазначити, що тенденції гендерної нерівності, безперечно, зберігаються в турецькому соціумі. У сфері економіки слід вказати на фактичну відсутність жінок на керівних посадах високого рівня та низькі показники на професійних і технічних посадах. Близько 40% жінок отримують меншу заробітну плату, в порівнянні з чоловіками, на однакових посадах. Найбільший розрив спостерігається в політичній сфері. Жінки фактично були відсутні на посадах міністрів, в апаратах міністерств, майже не очолювали керівні посади в державі (лише одна жінка мала посаду прем'єр-міністра Турецької Республіки у 1993–1996 рр. – Тансу Пенбе Чіллер). На сьогоднішній день у парламенті Туреччини жінки отримали 79 мандатів, що становить 14,4% від загального складу депутатського корпусу (548 місць). У листопаді 2014 р. президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган на міжнародному зібранні, присвяченому правам і свободам жінок, заявив, що жінка не може бути рівною чоловікові, оскільки це «суперечить її природі».

Проте необхідно виокремити і той факт, що справжня жінка, берегиня роду, а особливо та, яка змогла народити спадкоємця, користувалася великою повагою в турецькому суспільстві в усі часи.

Звичайно, певний відбиток на сучасній гендерній палітрі турецького соціуму залишили традиції минулого Османської імперії. Наприклад, і зараз турецькі чоловіки дуже ревно ставляться до своєї власності, вважаючи її складовою й своїх дружин. На даний час, займаючи однакове становище в суспільстві, отримуючи еквівалентну заробітну плату, чоловік за своїм соціальним статусом все рівно залишається вищим від жінки. Ніхто не має права в Туреччині питати чоловіка про те, як почувається його дружина, навіть якщо це хороший друг сім'ї.

У повсякденному житті жінка не може навіть сідати поруч з іншим чоловіком в кав'ярні, ресторані, і сам чоловік ніколи не підійде до незнайомої або навіть до знайомої жінки, знаючи, що вона заміжня. За невинний танець із чужим чоловіком жінка може дорого поплатитися. У турецьких селах до цього часу існує поділ будинку на дві частини: чоловічу й жіночу. Жінка не може з'являтися без дозволу в чоловічій половині. Іноді жінки не можуть виходити навіть за межі свого села, тільки як у постійному супроводі чоловіка зі своєї родини [1, с. 37]. Незважаючи на те, що у сучасному побуті жінки стали одягатися більш вільно й сучасно, вони не можуть собі дозволити надто оголювати своє тіло і вільно розмовляти з чоловіками.

Юні дівчата з сучасних турецьких родин, особливо в межах столичних регіонів ведуть себе досить розкуто і часто стають об'єктом неприємних розмов, їх вважають «доступними жінками». Будь-який чоловік може підійти до них, але через те, що невітні розмови поширюються дуже швидко, такі дівчата можуть залишитися незаміжніми. Добре вихована дівчина може познайомитися з симпатичним молодим чоловіком лише через своїх батьків.

Отже, на сучасному етапі загальної демократизації Турецької Республіки у становищі жіноцтва й створенні «суспільства рівних можливостей» можна виокремити наступні тенденції. По-перше, в плані участі в суспільно-політичному та економічному житті держави вони мають доволі широкі права, проте тільки в порівнянні з минулими століттями. По-друге, європеїзовані жінки мають право навчатися і працювати, без відчутної дискримінації за гендерним принципом. Однак особливості менталітету і шанобливе ставлення до традицій все рівно «звужують» їхні права, особливо в невеликих населених пунктах і сільській місцевості.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Дуднік О.Я. Туреччина / О.Я. Дуднік, І.Ф. Черніков // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2013. – Т. 10 : Т – Я. – 784 с.
2. Андерсон Перри. После Кемаля: от Кемаля к Озала / Перри Андерсон // Воронежское востоковедение: [Сб. статей]. – Вып. 1. – Воронеж: Изд. дом ВГУ, 2016. – С. 185-196.
3. Фрили Дж. Тайны османского двора. Частная жизнь султанов / Джон Фрили; пер. с англ. И.С. Соколова. – Смоленск: Русич, 2004. – 400 с.